

Változások egy párbeszéd nélküli világban

Közép- és kelet-európai produkciók az Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztiválon

• A Kolozsvári Állami Magyar Színház által szervezett 6. Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztivál csütörtökön nyitja meg kapuit a közönség előtt. A háború témájára összpontosító kilencnapos fesztivál programjában idén 13 ország 16 előadása szerepel.

JAKAB MÓNIKA

Az Interferenciák idei kiadása az első világháború lezárulása óta lezajlott változásokról szeretné gondolkodásra indítani a közönséget, a fesztivál programjában szereplő előadások lényeges kérdéseket vetnek fel az egyén és a közösség felelősségét illetően: mit tehetünk a változás érdekében egy olyan világban, melyből kivett a párbeszéd? – fejtette ki Tompa Gábor, a Kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatója, a fesztivál válogatója és igazgatója a csütörtökön kezdődő színházi szemle tegnapi beharangozó sajtótájékoztatóján. A 6. Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztivál, amelynek programjában idén 13 ország 16 előadása szerepel, kilenc napig tart. A szemlét

Tompa szerint a fesztiválprogramban szereplő produkciók az egyén és a közösség felelősségét illető kérdéseket feszegetnek

FOTÓ: BIRÓ ISTVÁN

Balázs Benő, Urbán András, ifj. Vidnyánszky Attila, Ilan Ronen, Adrian Sitaru, Klim Kozinsky vagy Stathis Livathinos. A meghívott alkotók nagy többsége első alkalommal mutatkozik be a fesztiválon.

A fesztivál programját idén is kísérőprogramok színesítik: naponta szerveznek szakmai beszélgetéseket a meghívott alkotókkal, ezek mellett könyvbemutatók, kiállítás megnyitók, koncertek is helyet kapnak a programban. Szintén az Interferenciák keretében első alkalommal kerül sor a kolozsvári színház szervezésében az Európai Színházi Unió (UTE) közgyűlésére, melyen az UTE tag-színházainak vezetői vesznek majd részt. A fesztivál társszervezője a Corvineum Alapítvány, főtámogatója a kulturális minisztérium, Kolozsvár Polgármesteri Hivatala és a városi tanács. A rendezvény többek közt az Európai Színházi Unió, a Román Kulturális Intézet, az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatala, a Bethlen Gábor Alap támogatásával valósul meg. A fesztivál programjában szereplő nyolc nagytermi előadásra Interferences Grand 2018 néven 280 lej értékben kedvezményes jegycsomag vásárolható a www.biletmaster.ro weboldalon, vagy személyesen a színház jegypénztárában. A teljes program elérhető a fesztivál honlapján (interferences-huntheater.ro).

ismertető tegnapi rendezvény az előző évekhez hasonlóan a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Színház és Televízió Karának diákjainak Györgyakab Enikő vezetésével összeállított etűdjével kezdődött, melynek kiindulópontja a fesztivál

mottója volt: a háború – közölte a teátrum. Tompa Gábor elmondta, a szemlére beválogatott előadások túlnyomó része közép- és kelet-európai országokból érkezik, hiszen ezt a térséget érintette leginkább az első világháború.

A közönség a kortárs világ-színház olyan kiemelkedő alkotóinak előadásait láthatja az idei fesztiválon, mint Toni Servillo, Luk Perceval, Milo Rau, Eimuntas Nekrošius, Anna Badora, Tompa Gábor, Cezary Tomaszewski, Horváth Csaba, Fehér

• RÖVIDEN

Díjazták a Székelyföldi Legendáriumot

Különdíjban részesült hétvégén a Lakiteleki Filmszemlén a Székelyföldi Legendárium által készített Szőr Manó krónikái – A kerlési csata című kisfilm, amelyet Barabás Árpád és Fazakas Szabolcs rendezett. A mintegy hatperces rajzfilm még tavaly készült el a Szent László emlékévként alkalmából – tudtuk meg Fazakas Szabolcstól. Az animációs filmben a Szőr Manó nevű karakter meséli el a Beszterce és Szászrégen között zajlott csata legendáját: mindezt könnyed és vicces módon, hogy a gyerekek számára is érthető legyen. A későbbiekben új rajzfilmeket készítenek majd, amelyekben Szőr Manó a magyar történelem egy-egy fontos momentumát eleveníti fel.

Táncról a házig (10.)

Negyven éve, 1978-ban zajlott az első erdélyi táncszínházmozgalom. A táncszínházmozgalomnak már a legelejétől részese volt kolozsvári egyetemistaként, később hazaköltözve, gyergyószentmiklósi értelmiségiként Török Zoltán, aki az évforduló kapcsán emlékszik vissza a több évtizeddel ezelőtti történésekre, és ebből a szemszögből tekint a mai néptánc-, népzene- és népművelőkre. Meghívók jöttek Kolozsvárról, ahol az erdélyi táncszínházmozgalom elkezdődött, a huszadik, huszonötödik, harmincadik évfordulók alkalmával. Közben az egész erdélyi táncszínházmozgalom ünneplése is megtörtént, először Csíkszeredában, 2007-ben, mikor a veteránnak számító csapat nagy része betöltötte az ötvenedik esztendőjét. Az évek során hozzám hasonlóan sokan kimaradtak a heti rendszeres gyakorlásból, foglalkozás, család okán. Annyi biztos, hogy bármilyen alkalommal, ha táncolni kellett bizony látszott az egykori alapozás a mozdulatokon. Azok pedig, akik maradtak a néptánc, népzene közelében, oktató-

ként, intézményvezetőként, ők lettek annak a mesterei, miközben újabb generációk immár szakirányú egyetemi, főiskolai végzettséggel léptek be a körbe. Az állandó fiatalítás, mely valahol a gyerektáncszínházakban kezdődik, lett az éltető ereje a mozdalomnak, és biztosítéka, hogy van, aki átvegye a stafétát. A népi hagyományok a tánc, zene és ének szintjén látszólag megrekedtek ott, ahol még sikerült azokat felgyűjteni, nem létezik az az egykori faluközösség, mely képes lenne újabb gyöngyszemeket kitermelni. A gyűjtések alapján újratanult mozdulatok, hangok egyéni módon történő újraélése a látványosság jegyében sokszor túlkapásokra ad lehetőséget, megint feltűnnek a balettes, magas lábemelések, operettes hangok. Mondom ezt mint hozzászóló és nem szakember. Ugyanúgy az a vélemény is elterjedt, miszerint a népművészet nem való a versengésre. Valamikor egy jó táncos legény több figyelemre számíthatott a szépnem részéről, valahol ezen a szinten kellene maradjon továbbra is a

versengés – ismétlem mint véleményt. Egy kényes kérdést a befejezés előtt még mindenképpen meg kell említenem. A huszonötödik éves kolozsvári találkozó egykori fényképeket nézve – milyen fiatalok vagyunk azok! – Kallós Zoltán elmorzsolta hangosan: a székelyek nem akartak táncszínházba járni. Megkérdeztem: „És én Zoli bácsi? Nem vagyok székely, ahogyan még sokan mások?” Erre valahogy így válaszolt: „Az más”. Ennek a kérdésnek egyik gyökere még a kezdeteknél rejlik, amikor létezett az úgynevezett székely táncsoport a kolozsvári táncszínház indulásakor és az az akkori koreográfus színpadit táncokat művelte. Bartók és Kodály Székelyföldön és, nem kevés büszkeségünkre, éppen Gyergyóban kezdte meg a gyűjtést. Lajtha László gyűjtött Mezőségen először, pontosabban Széken, Kodály Zoltán tanácsára, aki a széki hímezések láttán biztos volt abban, hogy ott kell létezzen értékes, élő tánc, zene, ének. Ez 1940-ben történt. Tehát eleinte a székely felgyűjtött anyag volt a több, majd ez lassanként

megfordult. De sajnos, a képfelvévő szerkezetek, a kamerák még nem léteztek, amikor Bartók leszállt a gyergyószentmiklósi vasútállomáson, márpedig táncot gyűjteni anélkül bajos. Figyelembe kell venni, hogy Székelyföld jelentős része hamarabb iparosodott – 1909-ben vasúti összeköttetés létesült Brassó és Marosvásárhely között –, az új stílus, a városiasodás elmosta a régebbi értékeket. Ezért van az például, hogy a székely táncok jó része ún. „belső lábás” a páros táncokban, de ez így van a helyén. És ezért van az is, hogy a belső-erdélyi táncok, dallamok még mindig idegenül hangzanak sokak számára Székelyföldön. De ezt az idő megoldja, ebben biztos vagyok. Végzőként: túl vagyunk a negyvenedik táncszínházévfordulón, sokunk már nagyszülői korban érthette ezt meg. De otthon vagyunk, mert táncban, dalban, zenében hazamentünk és megyünk mindig.

Török Zoltán

Vége